

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

Кафедра практичної психології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан педагогічного
факультету Олещенко Т.О.

_____ (підпис)
« 31 » серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

«Психологія управління та професійної кар'єри»

освітнього рівня магістр

(назва освітнього рівня)

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 053 Психологія

(код і назва спеціальності)

ОПП «Практична психологія»

Шифр за навчальним планом ПП04

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Психологія управління та професійної кар'єри», затверджена Вченою радою НПУ імені М.П. Драгоманова, протокол №4 від 27.10.2022 р.

Розробник: **О.Я. Митник**, завідувач кафедри практичної психології, доктор педагогічних наук, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології «30» серпня 2023 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри

(підпис)

проф. Митник О.Я.

1. Опис навчальної дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів - 3		Методи навчання Пояснювально-ілюстративні методи. Інтерактивні методи: мікрвикладання, інверсії, емпатії, інциденту Рольовий тренінг. Розв'язування психологічних завдань. Форми поточного контролю: МКР, ІНДЗ Форма підсумкового контролю: іспит
Спеціальність (код, назва) 053Психологія («Практична психологія»)	Загальна кількість годин - 90		
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Освітній ступінь: «магістр» (освітньо-професійна програма)	Лекції:		
	14	6	
	Семінарські (практичні) заняття:		
нормативна	12	6 год – пр..	
	Лабораторні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 1-й	Індивідуальна робота:		
Семестр: 1-й	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (год.) 2 год -аудиторне	64	78	
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - укр.	29%:71%	13%:87%	

Предметом вивчення навчальної дисципліни є психологічні засоби стимулювання працівників організації та ефективного розв'язання керівниками різноманітних управлінських проблем як механізм забезпечення успіху в професійної кар'єри, кар'єрного зростання працівників організації; концепція досягнення успіху у власній професійній кар'єрі; надання психологічної допомоги щодо успішного здійснення кар'єри спеціалістів різного профілю.

Міждисциплінарні зв'язки.

Зміст курсу «Психологія управління та професійної кар'єри» тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Психологія професійного спілкування», «Психодіагностика», «Психологічне консультування», «Соціальна психологія».

Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Психологія управління та професійної кар'єри» є розкриття змісту та особливостей психологічних аспектів ефективної управлінської діяльності як чинника побудови та здійснення успішної професійної кар'єри.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Психологія управління та професійної кар'єри» є:

- забезпечити знаннями психологічних особливостей людей, їх взаємодії, закономірностей функціонування соціальної організації, засобами управління, спрямованими на успішне розв'язання керівниками різноманітних управлінських проблем;
- розкрити зміст понять: «кар'єра», «професійна компетентність», «кар'єрна компетентність», «кар'єрні компетенції»; «конкурентоспроможна особистість», «конкурентоздатна особистість»;
- визначити методи розвитку кар'єрної компетентності та засоби кар'єрного зростання спеціалістів різного профілю;
- розкрити діагностичні методики щодо виявлення стану розвитку кар'єрного потенціалу особистості;
- охарактеризувати психологічне забезпечення професійного становлення особистості, розвитку кар'єрних компетенцій спеціалістів різного профілю.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

Результати навчання	Компетентності
ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації. ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності. Недоліків у професійній сфері.	ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами. СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію. СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями. СК14. Здатність надання консультативної допомоги керівникам з питань психології управління.

II. Примірний тематичний план

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **3** кредити ЄКТС **90** годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)	Кількість годин (заочна(вечірня) форма
-------	---------------------	---	---

							навчання)				
		Аудиторні	Лекції	семінарські	Практичні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль I. Загальні засади психології управління. Психологія управлінської діяльності											
1	Т.1. Теоретичні та методологічні засади психології управління. Психологічний зміст функції мотивування.	4	2	2		6	1	0,5	0,5		10
2	Т.2. Психологія організації в управлінні	4	2	2		8	2	1	1		24
3	Т.3. Психологічні аспекти управлінських рішень.	4	2		2	12	1	0,5	0,5		20
4	МКР № 1					2					
Разом за змістовим модулем 1:		12	6	4	2	28	4	2	2		54
Змістовий модуль II. Теоретичні й технологічні засади побудови кар'єри. Засоби кар'єрного зростання											
5	Т.4. Сутність побудови кар'єри. Показники кар'єрного успіху.	2	2			10	2	1	1		6
6	Т.5. Кар'єра молодого спеціаліста	4	2		2	6	2	1	1		6
7	Т.6. Кар'єра у системі загальної середньої та вищої освіти	4	2		2	10	2	1	1		6
8	Т. 7. Кар'єра у системі державного управління	4	2	2		8	2	1	1		6
9	МКР № 2					2					
Разом за змістовим модулем 2:		14	8	2	4	36	8	4	4		24
Разом годин:		26	14	6	6	64	12	6	6		78

III. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами:

№ з/п	3.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій

1.	Змістовий модуль I. Загальні засади психології управління. Психологія управлінської діяльності	12	6
1.1	Тема 1. Теоретичні та методологічні засади психології управління. Психологічний зміст функції мотивування Сутність, види, функції управління. Предмет, об'єкт, завдання і структура психології управління. Методологічні засади психології управління. Методи дослідження психології управління: загальнонаукові; психологічні методи вивчення особистості в системі управління; соціально-психологічні методи вивчення організації (груп) в структурі управління; методи психологічного аналізу управлінської діяльності. Сутність і теоретико-прикладні засади мотивування. Модель мотивації через потреби. Система мотивації працівників на підприємстві. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • основні: [5]; • додаткові: [1].	4	2
1.2	Тема 2. Психологія організації в управлінні Сутність, функції, ознаки та класифікація організацій. Організація як система. Фактори зовнішнього і внутрішнього середовища, які впливають на організацію. Зміст поняття «група», головні ознаки і найзагальніші характеристики групи. Формальні та неформальні групи та їх характеристика. Поняття «людський фактор». Інтегральні чинники, що впливають на ефективність групи: чисельність групи, склад (композиція) і стабільність групи; соціально-психологічні чинники групової інтеграції. Психологічний зміст спільної діяльності. <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • основні: [5]; • додаткові: [1].	4	2
1.3	Тема 3. Психологічні аспекти управлінських рішень Теоретичні основи рішень: поняття, вимоги до рішень, типові помилки прийняття рішень, причини не виконання рішень. Класифікація управлінських рішень. Зміст понять: «фактор», «людський фактор». Структурні елементи людського фактора: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості, індивідуально-психологічні особливості, вік, стать, досвід, тактика поведінки, професійні та ділові якості. Процес розробки рішень. Організація і контроль виконання рішень. Інтерактивні методи розробки та прийняття рішень: метод «прямої мозкової атаки», «метод 635», «метод зворотної мозкової атаки», метод морфологічного аналізу, метод «ключових питань», метод «вільних асоціацій», метод голосування «за – проти». <i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> • основні: [1, 2, 9]; • додаткові: [2, 3].	4	2
II	Змістовий модуль 2. Теоретичні й технологічні засади побудови кар'єри. Засоби кар'єрного зростання	14	8
2.1	Тема 1. Сутність побудови кар'єри. Показники кар'єрного успіху Зміст поняття «кар'єра». Типи і стадії кар'єри. Цілеполагання у	2	2

	<p>кар'єрі та кар'єрне планування.</p> <p>Об'єктивні та суб'єктивні критерії успішної кар'єри. Фактори кар'єрного успіху: економічні, політичні, медичні, правові. Особистісні фактори кар'єрного успіху: професійна і кар'єрна компетентності; професійно-значущі якості.</p> <p>Мотивація кар'єри.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [4]; • додаткові:[5]. <p>Тема 2. Кар'єра молодого спеціаліста</p>		
2.2	<p>Портфоліо кар'єрного просування: структура і способи побудови. Методи планування кар'єри.</p> <p>Кар'єрні кризи та способи їх подолання.</p>	4	2
2.3	<p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [3, 7]; • додаткові:[1]. <p>Тема 3. Кар'єра у системі загальної середньої та вищої освіти</p>	4	2
	<p>Кар'єрні можливості педагогічних працівників у системі загальної середньої та вищої освіти. Складові рейтингу вчителя, викладача та адміністратора навчального закладу.</p> <p>Педагогічні інновації як показник конкурентоздатності вчителя.</p> <p>Засоби професійного самовдосконалення вчителя, викладача. Зовнішні та внутрішні показники іміджу навчального закладу. Роль директора у становленні іміджу навчального закладу.</p>	4	2
2.4	<p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [7]; • додаткові:[4, 5]. <p>Тема 4. Кар'єра у системі державного управління</p> <p>Напрямки кар'єри у системі державного управління. Ротація кадрів. Її позитивні та негативні наслідки.</p> <p>Стратегії досягнення професійного успіху у системі державного управління. Особистісні характеристики, які сприяють кар'єрному успіху у системі державного управління.</p> <p>Роль психолога у системі державного управління.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основні: [8]; • додаткові:[5]. 	4	2

--	--	--	--

4.1. Плани семінарських занять

Змістовий модуль I. Загальні засади психології управління. Психологія управлінської діяльності

Семінарське заняття 1. Тема 1. Теоретичні та методологічні засади психології управління. Психологічний зміст функції мотивування (2 год)

1. Сутність, види, функції управління.
2. Методи дослідження психології управління.
3. Система мотивації працівників на підприємстві.
4. Побудова психолого-педагогічних умов для забезпечення продуктивної роботи працівників на підприємстві. Робота в групах.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [5];
- *додаткові:* [1].

Семінарське заняття 2. Тема 2. Психологія організації в управлінні (2 год)

1. Інтегральні чинники, що впливають на ефективність групи.
2. Психологічний зміст спільної діяльності.
3. Техніки побудови завдань для спільної діяльності. Презентація завдань для спільної діяльності за результатами самостійної роботи

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [5, 7];
- *додаткові:* [1].

Практичне заняття 1. Тема 3. Психологічні аспекти управлінських рішень (2 год)

1. Теоретичні основи рішень. Класифікація управлінських рішень.
2. Процес розробки рішень. Організація і контроль виконання рішень.
3. Інтерактивні методи розробки та прийняття рішень.

4. Презентація розроблених студентами ситуацій щодо застосування певних інтерактивних методів навчання.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [1, 2, 9];
- *додаткові:* [2, 3].

Змістовий модуль 2. Теоретичні й технологічні засади побудови кар'єри. Засоби кар'єрного зростання

Практичне заняття 2. Тема 2. Кар'єра молодого спеціаліста (2 год)

1. Портфоліо кар'єрного просування.
2. Кар'єрні кризи на ранніх етапах професіоналізації.
3. Характеристика проблем у професійному та особистісному становленні студента у період навчання у ЗВО та складання рекомендацій щодо їх подолання.
4. Складання особистого кар'єрного договору: звіти студентів щодо виконання завдань самостійної роботи.
5. Розробка проекту тренінгу управління кар'єрою: звіти студентів щодо виконання завдань самостійної роботи.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [3, 7];
- *додаткові:* [1, 5].

Практичне заняття 3. Тема 3. Кар'єра у системі загальної середньої та вищої освіти (2 год)

1. Особливості кар'єрного зростання вчителя ЗЗСО і викладача ЗВО.
2. Лекції та семінари проблемного характеру як засіб реалізації компетентнісного підходу до навчання.
3. Діагностика стану розвитку професійно-значущих якостей вчителя ЗЗСО і викладача ЗВО.
4. Презентація ІНДЗ.

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [7];
- *додаткові:* [4, 5].

Семінарське заняття 3. Тема 4. Кар'єра у системі державного управління (2 год)

1. Компетенції, які визначають кар'єрних успіх управлінця.
2. Психолого-педагогічне забезпечення розвитку компетенцій: «системність мислення», «гнучкість у спілкуванні», «орієнтація на конкретний результат діяльності», «здатність планувати та проектувати».

Рекомендовані інформаційні джерела

- *основні:* [8];
- *додаткові:* [5].

1.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
-------	----------------	-----------------

1.	Сутність продуктивної роботи працівників на підприємстві. Психолого-педагогічні умови, які забезпечать таку роботу підлеглих	Презентація умов на сем.з.1 (модуль 1)
2.	Зміст поняття «група», головні ознаки і найзагальніші характеристики групи. Формальні та неформальні групи та їх характеристика. Створення завдань для спільної діяльності на підприємстві.	Презентація завдань на сем.з.2 (модуль 1)
3.	Інтерактивні методи розробки та прийняття рішень. Розробка виробничих ситуацій	Презентація ситуацій на пр.з.1 (модуль 1)
4	Складання особистого кар'єрного договору. Розробка проекту тренінгу управління кар'єрою.	Захист проєктивна пр..з. 2 (модуль 2)
5.	Психодіагностика стану сформованості особистості діяча як фактор досягнення успіху у власній професійній кар'єрі. ІНДЗ. Стан розвитку конкурентоздатності як підґрунтя досягнення успіху у власній професійній кар'єрі.	Презентація ІНДЗ на пр..з. 3 (модуль 2)
6.	Вивчення технологій кар'єрного просування та оцінки кар'єрного потенціалу управлінця.	Доповідь на с..з. 3 (модуль 2)

V. Контроль якості знань студентів

5.1. Форми і методи поточного контролю

Доповіді, презентації студентів на лабораторних заняттях, виконання ІНДЗ, двох МКР.

Використання методів самостійної роботи студентів по осмисленню та засвоєнню матеріалу – самостійний пошук інформації, конспектування першоджерел, ведення психологічних тематичних словників, написання рефератів.

Завдання до контрольної роботи (тестові завдання).

Модульна контрольна робота № 1

1. Управління – це:

- а) функція біологічних, соціальних, технічних, організаційних систем, яка забезпечує збереження їх структури, підтримує певний режим діяльності;
- б) здійснення керівницьких функцій щодо забезпечення функціонування системи;

в) юридично виражені управляючі впливи окремих органів державної влади, які вони мають право і зобов'язані здійснювати щодо певних об'єктів управління або компонентів певних структур.

г) спосіб практичної реалізації управлінських функцій шляхом організаційно-розпорядчого впливу суб'єкта управління на поведінку і суспільну діяльність керованого об'єкта з метою досягнення поставлених управлінських цілей.

2. Здатність чинити вплив на окремих осіб або групи з метою досягнення цілей організації – це:

а) керівництво;

б) управління;

в) менеджмент;

г) лідерство.

3. Керівництво – це:

а) ефектне використання всіх керівних функцій;

б) ефектне використання всіх управлінських функцій;

в) можливість чинити вплив на багатьох осіб із метою отримання доходу;

г) можливість чинити вплив на окремих осіб або групи, направляючи їх зусилля на досягнення цілей організації.

4. Вплив – це:

а) поведінка особи;

б) стиль керівника;

в) така поведінка однієї особи, що змінює поведінку іншої особи;

г) ступінь залежності підлеглого від керівника

5. Основні підходи до суті лідерства:

а) ситуаційний; синтетичний;

б) підхід із позиції особистих якостей;

в) підхід із позиції процесу; системний; підхід із позиції ситуації;

г) підхід із позиції поведінки.

6. Стиль керівництва – це:

а) незвична манера поведінки керівника стосовно підлеглих;

б) незвична манера поведінки підлеглих відносно керівника;

- в) манера поведінки керівника з підлеглими;
- г) звична манера поведінки керівника стосовно підлеглих, направлена на вплив на них, для досягнення цілей організації.

7. Види стилю керівництва (3 відповіді):

- а) демократичний, еталонний; автократичний;
- б) демократичний; авторитарний, ліберальний;
- в) лояльний; жорсткий; соціальний;
- г) тоталітарний; ліберальний; авторитарний.

8. Керівник, який має достатній обсяг влади, щоб нав'язати свою волю підлеглим, це:

- а) автократ;
- б) демократ;
- в) комуніст;
- г) ліберал;
- д) соціал-демократ;
- е) соціал-ліберал.

9. Керівник, який надає своїм підлеглим майже повну волю у виборі завдань та контролю за своєю роботою – це:

- а) автократ;
- б) демократ;
- в) менеджер;
- г) ліберал;
- д) соціал-демократ;
- е) соціал-ліберал;
- є) деспот.

10. Конкуренція – це:

- а) поняття, що вказує на статистичний зв'язок, котрий існує між досліджуваними явищами;
- б) своєрідне сполучення індивідних властивостей людини, що відрізняє його від інших людей;
- в) сукупність розумових здібностей людини й деяких вищих

тварин, наприклад, людиноподібних мавп;

г) одна з основних форм організації міжособистісної взаємодії, що характеризується досягненням індивідуальних або групових цілей, інтересів в умовах протиборства.

11. Конфліктна ситуація – це:

а) несвідома мимовільна схильність

особистості до певного психологічного стану;

б) сформована обстановка, поява умов, при яких можливе виникнення конфлікту;

в) протиріччя або незгода між двома конфліктуючими сторонами з яких-небудь проблем;

г) неспівпадання поглядів на одну й ту ж проблему.

12. Основні типи конфліктів:

а) психологічний; соціальний; політичний;

б) внутрішньоособовий; міжособовий; міжгруповий; між особою і групою; державний;

в) міський; сільський, державний;

г) міждисциплінарний, міжнауковий.

13. Цілі управління – це:

а) мета підприємства;

б) метод управління, який об'єднує планування і контроль у сфері людських відносин;

в) метод досягнення мети підприємства;

г) майбутній стан об'єкта управління, який хоче досягти колектив організації своєю працею.

14. Які основні типи рішень?

а) особливе; звичайне;

б) інтуїтивне; раціональне;

в) інтелектуальне; підсвідоме;

г) програмне; рішення, засноване на судженні.

15. Які основні етапи при прийнятті рішення?

- а) розпізнавання проблеми;
- б) аналіз проблеми;
- в) обговорення проблеми;
- г) відбір альтернатив;
- д) формування та видання рішень;
- е) усі відповіді є вірними.

16. Негативні наслідки – це:

- а) компроміс при прийнятті рішення, коли знають наперед про можливість як позитивного, так і негативного результату;
- б) особисті оцінки керівника;
- в) це перешкоди із-за незгод і конфліктів у процесі прийняття рішень;
- г) взаємозв'язок головного рішення з другорядним;
- д) правильної відповіді немає.

17. Професіоналізм особистості – це:

- а) якісна характеристика суб'єкта праці, що відображає високу професійну кваліфікацію і компетентність; різноманітність ефективних професійних навичок і вмінь, у тому числі заснованих на творчих рішеннях;
- б) це властивість особистості, набута з досвідом, як вищий рівень професійних умінь у певній сфері, досягнутий завдяки гнучким навичкам і творчому підходу.
- в) індивідуально-психологічні особливості особистості, що є передумовою успішного виконання нею певної діяльності;
- г) якісна характеристика суб'єкта праці, що відображає високий рівень професійно важливих та індивідуально-ділових якостей, високий рівень креативності, адекватний рівень прагнень, мотиваційну сферу та ціннісні настанови.

18. Команда – це:

- а) спільнота індивідів, які регулярно взаємодіють, вирішуючи єдині завдання, і мають схожі інтереси;
- б) група рівних за статусом, що має зовнішнє технічне керівництво і функціонує в ієрархічній організації;

- в) група фахівців, уповноважених і відповідальних за виконання певної частини завдання (або за виготовлення якогось продукту);
- г) особливий різновид невеликої групи, якій властиві особливі риси, що визначають ефективність її діяльності.

19. На думку А. Адлера, лідерство – це:

- а) своєрідний засіб компенсації комплексу неповноцінності;
- б) природне прагнення людини до влади і домінуванням над собі подібними;
- в) суто психологічний феномен, зумовлений такими якостями індивіда, як енергія і напористість у досягненні мети тощо;
- г) здатність свідомо чи несвідомо впливати на людей, заряджати їх своєю енергією.

20. Яка з вказаних нижче рис є спільною як для керівника, так і лідера групи?

- а) реальний соціальний вплив у групі, що здійснюється різними способами;
- б) наділення певною системою офіційно встановлених функцій;
- в) надання законом певних прав і обв'язків.

Модульна контрольна робота № 2

1. Кар'єра - це:
  - а) зміна посад;
  - б) ієрархічний рух в організації;
  - в) досягнення популярності, слави;
  - г) успішна професійна діяльність.
2. Психологія вивчає кар'єру у зв'язку з таким питаннями як:
  - а) вплив кар'єри на функціонування організації;
  - б) ухвалення рішень під час професійної діяльності;
  - в) зв'язок кар'єри і суспільства;
  - г) особливості життєвого шляху, особливості мотивації при виборі професії;
3. Під кар'єрою слід розуміти:
  - а) індивідуально усвідомлену позицію і поведінку, пов'язану з трудовим досвідом і діяльністю впродовж робочого життя людини;
  - б) перехід на вищий ступінь структури організаційної ієрархії;
  - в) пропоновану організацією послідовність різних ступенів в організаційній ієрархії, які працівник потенційно може пройти.
5. Ротація - це:

- а) заміщення посад вищого рівня;
  - б) призначення на посаду одного рівня;
  - в) стажування з подальшим підвищенням на посаді;
  - г) наставництво як форма професійного росту.
6. Визначте можливі програми підтримки розвитку працівника, якщо він відчуває потяг до отримання самостійності і можливості для самовираження, пов'язані з позаробочою діяльністю:
- а) горизонтальне переміщення;
  - б) пониження на посаді;
  - в) дострокове звільнення або добровільний вихід у відставку;
  - г) навчання;
  - г) атестація працівника;
  - д) винагорода працівника.
7. Принципи успішного управління кар'єрою на підприємстві:
- а) єдині трансферти;
  - б) повага до особи;
  - в) впевненість працівника в завтрашньому дні;
  - г) довічний найм;
  - г) єдиний освітній рівень;
  - д) єдиний статус.
8. Негативні сторони кар'єрного зростання:
- а) нервова напруга;
  - б) високий рівень завантаженості;
  - в) кримінальна відповідальність;
  - г) ненормований робочий день.
9. Під потенціалом людини слід розуміти:
- а) частину населення, яка володіє фізичним розвитком, розумовими здібностями і знаннями, які необхідні для роботи в економіці;
  - б) сукупність духовних і фізичних здібностей людини, які вона використовує кожний раз, коли створює споживчу вартість;
  - в) здатність людини за наявності в неї певних якісних характеристик і відповідних соціально-економічних, організаційних умов одержувати певний кінцевий результат.
10. Соціально-біологічні чинники кар'єри включають:
- а) стать;
  - б) соціальні зв'язки індивіда;
  - в) виховання;
  - г) освіту;
  - г) культурні традиції сім'ї.

11. Розвиток кар'єри - це:

- а) процес підготовки працівника до виконання нових виробничих функцій, заняття нових посад, вирішення нових задач;
- б) процес безпосередньої передачі нових професійних навичок або знань працівникам організації;
- в) система взаємопов'язаних видів діяльності, необхідних, для того, щоб гарантувати організації ефективну управлінську структуру для досягнення організаційних цілей.

12. Під конкурентоспроможністю працівника слід розуміти:

- а) властивість людського капіталу;
- б) ринкову вартість робочої сили;
- в) ступінь задоволення ринкової потреби в праці;
- г) дії працівника, направлені на досягнення цілей організації.

13. Під потенціалом людини слід розуміти:

- а) частину населення, яка володіє фізичним розвитком, розумовими здібностями і знаннями, які необхідні для роботи в економіці;
- б) сукупність духовних і фізичних здібностей людини, які вона використовує всякий раз, коли створює споживчу вартість;
- в) здатність людини за наявності у неї певних якісних характеристик і відповідних соціально-економічних, організаційних умов, одержувати певний кінцевий результат.

14. Виконання певної службової ролі на ступені, що не має жорсткого формального закріплення в організаційній структурі (наприклад, виконання ролі керівника тимчасової цільової групи), є проявом внутрішньоорганізаційної кар'єри:

- а) горизонтального типу;
- б) вертикального типу;
- в) доцентрового типу.

15. Довірчі звернення керівника до співробітника є проявом внутрішньоорганізаційної кар'єри:

- а) горизонтального типу;
- б) вертикального типу;
- в) доцентрового типу.

1. Здатність до конструктивної взаємодії з колегами є гарантією успіху у професійній кар'єрі.

- а) погоджуюся; б) заперечую
- Доведіть свою думку.

2. Володіння вчителем педагогічною технікою є важливою складовою успіху у професійній кар'єрі.

- а) погоджуюся; б) заперечую
Доведіть свою думку.

3. Перспективи зростання та успіху у професійній кар'єрі в сучасних умовах здебільшого визначається:

- а) достатніми спеціальними знаннями та фаховою підготовкою;
б) здатністю до постійного професійного саморозвитку та самовдосконалення
в) поступовим набуттям досвіду та умілої.

4. Для досягнення успіху у професійній кар'єрі вчителів важливо володіти емоційною формою емпатії.

- а) так; б) ні

Доведіть свою думку.

5. Конкурентоздатний фахівець – це особистість, яка має великий досвід роботи та сумлінно виконує свої професійні обов'язки.

- а) погоджуюся; б) заперечую.

Обґрунтуйте свою думку.

6. Для досягнення успіху у професійній кар'єрі вчителів важливо володіти прогностичною формою емпатії.

- а) так; б) ні

Доведіть свою думку.

7. Здатність особистості до саморегуляції, володіння собою характеризується поняттями:

- а) емоційна стійкість; б) динамізм особистості; в) рефлексія; г) емпатія

8. Вміння створювати різноманітні інновації є важливою складовою рейтингу працівника.

- а) погоджуюся; б) заперечую
Доведіть свою думку.

9. Здатність передавати студентам грамотно інформацію є важливою складовою рейтингу викладача.

- а) погоджуюся; б) заперечую
Доведіть свою думку.

10. В процесі розвитку власної кар'єри людина повинна:

- а) дочекатися, поки йому буде згори запропонований варіант посадового просування;
б) сам пропонувати себе керівництву на будь-яку посаду, що звільнюється, брати участь у будь-якому конкурсі на заміщення вакантної посади;
в) з метою отримання вакантної посади звернутися за допомогою до товаришів по службі, щоб вони підказали начальникові про його спрямування;
г) в першу чергу своєю роботою показати начальникові, що він виконує її якісно, в строк, має необхідні знання, досвід, а також повагу в колективі, щоб зайняти вакантну посаду.

11. «Людина, яка робить кар'єру», прагне:
  - а) обійняти певну посаду;
  - б) підвищити свій професіоналізм;
  - в) навчитися працювати в команді;
  - г) виявити свої знання.

12. Первинний ріст найчастіше відповідає етапу життєвого шляху:
  - а) народження дитини;
  - б) створення сім'ї;
  - в) здобуття вищої освіти;
  - г) закінчення школи.

13. До етичних дій працівника, що сприяють його кар'єрному просуванню, можна віднести:
  - а) кляузництво;
  - б) «ходіння по головах» інших;
  - в) доведення до відома керівника своєї, як йому здається об'єктивної, оцінки інших претендентів;
  - г) звернення по допомогу до родичів (кумівство).

14. Особи, які здійснюють кар'єрне консультування мають бути:
  - а) безпосереднім начальником консультованого;
  - б) працівником служби по управлінню персоналом, що має досвід такої діяльності;
  - в) головою профспілкової організації;
  - г) вищим керівництвом організації.

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Форма підсумкового контролю – іспит.

Питання до іспиту

1. Сутність, види, функції управління.
2. Методи дослідження психології управління.
3. Система мотивації працівників на підприємстві.
4. Інтегральні чинники, що впливають на ефективність групи. Психологічний зміст спільної діяльності.
5. Теоретичні основи рішень. Класифікація управлінських рішень.
6. Процес розробки рішень. Організація і контроль виконання рішень. Інтерактивні методи розробки та прийняття рішень.
7. Зміст поняття «кар'єра». Критерії успішної кар'єри.
8. Фактори кар'єрного успіху. Мотивація кар'єри.
9. Зміст понять: «професійна компетентність», «кар'єрна компетентність», «кар'єрні компетенції», «конкурентоздатний фахівець».
10. Портфолію кар'єрного просування: структура і способи побудови.

11. Кар'єрні кризи та способи їх подолання.
12. Кризи професійного становлення особистості.
13. Кар'єрні можливості педагогічних працівників у системі загальної середньої освіти.
14. Складові рейтингу вчителя ЗЗСО.
15. Складові рейтингу адміністратора ЗЗСО.
16. Засоби розвитку іміджу вчителя.
17. Педагогічні інновації як показник конкурентоздатності вчителя.
18. Психологічний аналіз уроку як засіб розвитку конкурентоздатності вчителя.
19. Засоби професійного самовдосконалення вчителя.
20. Роль практичного психолога у закладі загальної середньої освіти.
21. Зовнішні та внутрішні показники іміджу ЗЗСО.
22. Роль директора у становленні іміджу ЗЗСО.
23. Психологічне забезпечення конструктивної взаємодії у підсистемах: «учитель – клас», «учитель – учень», «адміністратор – учитель».
24. Особливості роботи практичного психолога з адміністрацією навчального закладу.
25. Кар'єрні можливості викладачів та адміністративно-управлінського персоналу ЗВО.
26. Складові рейтингу викладача ЗВО.
27. Показники іміджу викладача ЗВО.
28. Напрямки кар'єри у системі державного управління.
29. Ротація кадрів. Її позитивні та негативні наслідки.
30. Стратегії досягнення професійного успіху у системі державного управління.
31. Роль психолога у системі державного управління.
32. Компетенції, які визначають кар'єрний успіх менеджерів сучасних бізнес-організацій.
33. Психолого-педагогічне забезпечення розвитку компетенцій: «системність мислення», «гнучкість у спілкуванні», «орієнтація на конкретний результат діяльності», «здатність планувати та проектувати».
34. Орієнтації, які визначають кар'єрний успіх на промисловому підприємстві.
35. Психолого-педагогічні умови розвитку кар'єрних компетенцій співробітників установи.
36. Завдання розвивального характеру, спрямовані на розвиток поняттєвого мислення, як складової професійної компетентності особистості.
37. Завдання, спрямовані на розвиток вербальної та невербальної техніки як складових мобільності особистості.
38. Інтерактивні методи навчання спрямовані на розвиток кар'єрних компетенцій особистості у системі післядипломної освіти.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів,
------------------------------------	------------------------------

	оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого. Простежувався зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90 – 100 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	B: 80 – 89 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 70 – 79 б.
Знання модулів передаються зазубреними з підручників (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	D: 65 – 69 б.
Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	E: 60 – 69 б.

Розрахунок максимальної кількості балів, що присвоюються студентам

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
Робота на семінарському (практичному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	4	4	16
ІНДЗ	24	1	24
Модульна контрольна робота	10	2	20
максимальна кількість балів 60			

40 балів – за екзамен

Разом за курс: 60 б. + 40 б. = 100 б.

Модулі	І модуль							ІІ модуль																	
Семинарські заняття	2	2	2					2	2	2															
Дати	05.10	05.10	12.10					30.11	30.11	14.12															
Теми	Психологічний зміст функції мотивування	Психологія організації в управлінні	Психологічні аспекти управлінських рішень					Кар'єра молодого спеціаліста	Кар'єра у системі загальної середньої та вищої освіти молодого	Кар'єра у системі державного управління															
Модулі	І модуль							ІІ модуль																	
Самостійна робота								Розробка проекту тренінгу управління кар'єрою ІНДЗ																	
Поточний контроль	МКР № 1 19.10.							МКР № 2 21.12																	
Підсумковий контроль	іспит																								

VI. Основні та допоміжні джерела для вивчення курсу

Основні

1. Василенко В.О. Теорія і практика розробки управлінських рішень: Навчальний посібник. / В.О. Василенко – К.: ЦУЛ, 2002. – С.10 – 71.
2. Гевко І.Б. Методи прийняття управлінських рішень: Підручник./ І.Б. Гевко. – К.: Кондор, 2009. – С.8 -40.
3. Головаха Е.И. Життєва перспектива та професійне самовизначення молоді. — К.: Наукова думка, 2000. – 144 с.
4. Життєвий шлях і професійна кар'єра спеціаліста /Іконніков В.Ю., Подвалішина В.І.. - Кишинів, 1997. - 192 с.
5. Карамушка Л. М. Психологія управління: Навчальний посібник. / Л. М. Карамушка. – К.: Міленіум, 2003. – 193 с.
6. Кален Л.М. Психологія професійного життя особистості / Інститут психології ім. Г.С.Костюка. - К, 2008. - 23 с.
7. Петруня Ю.Є. Прийняття управлінських рішень: Навчальний посібник. / Ю.Є. Петруня, В.Б. Говоруха, Б.В. Літовченко та та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 93 с.
8. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму підготовки 6.030103 «Практична психологія» / укладач О.С. Юрков. – Мукачєво: МДУ, 2017. - 179 с.
9. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. / В.С. Савельєва . – К.: В.Д. Професіонал, 2005. – 185 с.

Допоміжні

1. Березовська Л. І. Психологія діяльності. У 2 кл. Кн. 1. Психологія праці як складова частина психології діяльності: Навч.- методичний посібник. / Л. І. Березовська, О. С. Юрков. – Мукачєво: МДУ, 2014. – 123 с.
2. Митник О.Я. Психологічні механізми управління якістю професійної підготовки практичного психолога як конкурентоспроможного фахівця //Гуманітарний вісник Переяслав-Хмельницького ДПУ імені Григорія Сковороди. Збірник наукових праць – Додаток 1 до вип. 31, томII (44)– Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – К.:ТОВ «ГНОЗІС», 2013. – С. 221–229.
3. Митник О.Я. Психолого-педагогічні засади створення розвивального освітнього середовища у ЗНЗ як чинник забезпечення успіху у подальшій професійній кар'єрі учня / О.Я. Митник // Практична психологія та соціальна робота— 2014. — № 1. — С.1 – 4.
4. Пачковський Ю.Ф. Психологія підприємництва: Навчальний посібник. Вид. 3-тє, вип., доп. / Ю.Ф. Пачковський. – К.: Каравела, 2012. – с.301 – 375.
5. Стадник В.В. Менеджмент: Підручник. Вид. 2-ге, вип., доп. / В.В. Стадник, М.А. Йохна. – К. : Академвидав, 2007. – С.77 - 120.

